

ჰესებს შენირული სიცოხლე

2016 წლის 14 მარტს, ორშაბათს, თავისუფლების მოედანზე აზიის განვითარების ბანკისა და ევროპის საინვესტიციო ბანკის წინ, გაიმართება მდინარეების დაცვის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი აქცია "ჰესებს შენირული სიცოხლე". აქციის ორგანიზატორები არიან მოძრაობა "მწვანე მუშტი" და "მწვანე ალტერნატივა". 14 მარტი არის მდინარეების დაცვისა და კაშხლების საინააღმდეგო დღე. ამ დღეს ათასობით ადამიანი მსოფლიოს მასშტაბით ზეიმობს ისეთ გამარჯვებებს, როგორცაა კაშხლების დემონტაჟი და მდინარეების აღდგენა; მოუწოდებს გადაწყვეტილების მიმღებებს არსებული პოლიტიკისა და პრაქტიკის შეცვლისკენ; საზოგადოებას აწვდიან ინფორმაციას მდინარეებთან დაკავშირებული საფრთხეების, წყლის მოხმარებისა და ენერჯეტიკის განვითარებასთან დაკავშირებული საუკეთესო გადაწყვეტილებების შესახებ.

ამ აქციით გვინდა, გავაპროტესტოთ საქართველოში დაგეგმილი და მიმდინარე 100-ზე მეტი ჰიდროელექტროსადგურის პროექტი, რადგანაც ისინი ხორციელდება ძველი, საბჭოთა პერიოდის სტანდარტების შესაბამისად, რომლებიც უგულვებელყოფენ ეკოლოგიურ და სოციალურ რისკებს და მხოლოდ საინჟინრო-ეკონომიკური გათვლებით ხელმძღვანელობენ. გადაწყვეტილებები მიიღება ადგილობრივი მოსახლეობის თვალსაზრისის გაუთვალისწინებლად. დაგეგმილი და მიმდინარე პროექტებიდან განსაკუთრებით პრობლემურია შემდეგი პროექტები: 700 მგვტ. სიმძლავრის ხუდონჰესი, 280 მგვტ ნენსკრა ჰესი, 433 მგვტ. ნამახვანის ჰესების კასკადი და 109 მგვტ. დარიალი ჰესი, რომელთაც მნიშვნელოვანი უარყოფითი სოციალური და გარემოსდაცვითი ზემოქმედება გააჩნიათ. ასეთ პრაქტიკაზე ცივილიზებულმა სამყარომ გასული საუკუნის 70-იანი წლების დასაწყისში თქვა უარი. საბჭოთა პერიოდში განხორციელებული ჰიდროპროექტების შედეგად, საქართველოს მდინარეებში განადგურდა და გადაშენების საფრთხე დაემუქრა თევზების უნიკალურ სახეობებს, ზღვის სანაპირო ზოლისა და მდინარეების ეროზიის შედეგად, ყოველწლიურად მილიონობით ზარალს განიცდის ქვეყნის ეკონომიკა. მდინარეებისადმი არაგონივრულმა და უდიერმა დამოკიდებულებამ უახლოეს წარსულშიც (2012-2015 წ.) მწარედ შეგვახსენა თავი: არასწორად დაგეგმილ და განხორციელებულ პროექტებს ადამიანთა მსხვერპლი, ინფრასტრუქტურის განადგურება და ეკონომიკური ზიანი მოჰყვა. საქართველოში დაგეგმილი და მიმდინარე პროექტები ეწინააღმდეგება მდგრადი განვითარების თანამედროვე მოთხოვნებს, რაზეც ყურადღება გაამახვილა ევროპარლამენტმაც, საქართველოსთან ასოცირების ხელშეკრულების რატიფიცირებისას, მოუწოდა რა საქართველოს ხელისუფლებას, რომ მან „სრულად უნდა შეასრულოს ევროკავშირის სტანდარტები და ნორმები, განსაკუთრებით, როდესაც საქმე ეხება დიდი ჰიდროელექტროსადგურების გარემოზე ზემოქმედების შესაფასებას“. მიუხედავად ამისა, საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტები კვლავ აგრძელებენ ჰიდროელექტროსადგურების პროექტების დაფინანსებას და განიხილავენ ახალ პროექტების დაფინანსების შესაძლებლობასაც. აქცია ასევე ეძღვნება ჰონდურასელი აქტივისტების ბერტა კასერესისა და ტომას გარსიას ხსოვნას.

. ბერტა კასერესი 2016 წ. 3 მარტს, საკუთარ სახლში მოკლეს. ბერტა და მისი თემი ეწინააღმდეგებოდნენ ჰონდურასში Agua Zarca-ს კაშხლის მშენებლობას. გაერთიანება, რომელსაც ბერტა ხელმძღვანელობდა,

ითხოვს, რომ მათ მიწაზე პროექტების განხორციელებაზე გადანყვეტილების მიღებამდე მთავრობამ და კომპანიებმა გაითვალისწინონ ადგილობრივთა აზრი. Agua Zarca-ს კაშხლის მშენებლობის წინააღმდეგ ბრძოლას 2013 წელს ბერტას თანამებრძოლი ტომას გარსია შეენირა - მას მშვიდობიანი საპროტესტო მსვლელობისას ესროლეს, მისი შვილი კი დაჭრეს. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ამ კაშხლის მშენებლობას ჰონდურასში აფინანსებდნენ ისეთი საფინანსო ინსტიტუტები, როგორებიცაა ცენტრალური ამერიკის ეკონომიკური ინტეგრაციის ბანკი (CABEI), ფინური ფინფანდი (Finnfund), და ჰოლანდიური განვითარების ბანკი (FMO). ყოველივე ეს ადასტურებს, რომ მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში მდინარეებთან დაკავშირებულ დესტრუქციულ პროექტებში: • საერთაშორისო დაფინანსება მოსახლეობისა და გარემოსთვის არ არის დაუცველობის გარანტია! • საფრთხეს უქმნის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს! • ხელყოფს ადგილობრივი მოსახლეობის საკუთრების, გამოხატვის, ჯანსაღ გარემოში ცხოვრებისა და სიცოცხლის უფლებას!

2012 წლი 30 სექტემბერს სოფ. უკანავის მენყერის შედეგად დაზიანდა ბახვიჰესი 3, ზარალმა 2 მილიონი დოლარის შეადგინა. 2014 წელს მდ. აჭარისწყალზე, შუახევი-ჰესის მშენებლობის შედეგად გააქტიურებული მენყრული პროცესებით დაზიანდა 127 სახლი სოფელ ჩანჩხალოში; 2014 წ. 17 მაისსა და 20 აგვისტოს დევრორაკის ღვარცოფის შედეგად დაიღუპა 9 ადამიანი, დაზიანდა დარიალჰესი, ლარსიჰესი, საბაჟო-გამშები პუნქტი და სხვა ინფრასტრუქტურა; 2014 წ. 22 აგვისტოს მდ. ყუროს სელურმა ნაკადებმა მოშალა დარიალჰესის წყალამღები ნაგებობა; 2015 წ. 13-14 ივნისს, თბილისში მდ. ვერეს მოვარდნის შედეგად, დაიღუპა 20 ადამიანი, დაზარალდა 110 ოჯახი, თითქმის მთლიანად განადგურდა თბილისის ზოოპარკი, ზარალმა 100 მილიონი დოლარს გადააჭარბა.